

– №3. – С. 142-144.

*Головчак І.С.***Клінічні конференції як форма навчання серед лікарів-інтернів**

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

holovchak@mail.ru

Резюме. Максимальна робота кафедр клінічного профілю повинна бути направлена перш за все на усвоєння студентами теоретичних знань та оволодіння навчальними навичками по даній конкретній дисципліні. Однією з форм навчально-педагогічного процесу, що відповідає цим вимогам, є проведення клінічних конференцій. Ця форма навчання для лікарів-інтернів використовується щодня. По даним проведеного дежурства в клініці лікар-інтерн представляє хворого на ранній клінічній конференції. По специфічним клінічним синдромам формулює діагноз, складає обґрунтований план обстеження та лікування. В результаті ведеться обговорення даних лабораторних та інструментальних методів діагностики. З кола інших лікарів-інтернів групи для кожного доповідача призначаються рецензенти та опоненти. Під час підготовки до презентації клінічного випадку, так і до його обговорення, інтерни повинні самостійно працювати над теоретичним матеріалом. В процесі розбору клінічних випадків викладачем проводиться критичний аналіз звітів інтернів, клінічного матеріалу, одночасно вказується на суттєві недоліки. Важливе значення в процесі перевірки має дотримання викладачем етичних норм, педагогічний такт – доброземність та делікатність, почуття міри в похвалі та покаранні, вміння визнавати свої помилки.

Таким чином, клінічні конференції, як форма організації навчального процесу, є дійсною та спо-

собствує ефективному усвоєнню практичних навчальних навичок, формуванню повноцінного клінічного мислення.

Ключові слова: медична освіта, клінічна конференція.

*I.S. Holovchak***Clinical Conference as a Form of Teaching Among Interns**

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

holovchak@mail.ru

Abstract. The clinical training program at all departments should be directed most of all to help students to master the theoretical knowledge and skills relating to their disciplines. The clinical conference is one of the forms of educational and pedagogical process, which meets all these requirements. It is used every day. The intern on duty presents a report about the patient at the morning clinical conference. He/she makes the diagnosis and formulates a plan for examination and treatment based on certain clinical syndromes. Subsequently, the results of laboratory and instrumental methods of diagnosis are discussed. The referees and opponents are appointed. When preparing the report on a clinical case and discussing it interns should work on the theoretical material on their own. In the process of analysis of clinical cases, the teacher provides a critical analysis of these reports. At the same time he points out and explains or corrects the errors. The teacher's pedagogical ethics and tact are very important in this process. He has to be kind and delicate. He must have the sense of the proportion of rewards and punishments, the ability to admit mistakes.

Thus, clinical conference, as a form of organization of educational process, is efficient and promotes effective learning practical skills and a full-fledged clinical thinking.

Keywords: medical education, clinical conference

Надійшла 24.11.2014 року.

УДК: 378.147+616.314

*Дмитренко І.А.***Особливості проведення навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології**

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Резюме. У статті представлено матеріал щодо отримання досвіду організації практичної підготовки студентів стоматологічного факультету Івано-Франківського національного медичного університету. Обговорюються проблеми і перспективи проведення навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології.

Велика увага приділяється дослідженню навчальної практики з питань особливостей урахування специфіки навчання з ортопедичної стоматології, що відображається складовою процесу при підготовці фахівців у даній галузі.

Метою навчально-виробничої практики є закріплення знань, отриманих студентом при вивченні клінічних та теоретичних дисциплін, закріплення та удосконалення практичних навичок студентів при лікуванні захворювань твердих тканин зубів: карієсу та його ускладнень, некаріозних уражень зубів; ознайомлення з організацією стоматологічної допомоги у районі, вивчення медичної документації, обліку та звітності; участь у заходах, які проводяться у відділенні, поліклініці, лікарні; участь у санітарно-освітній роботі та конференціях. Зокрема, навчально-виробничу практику з ортопедичної стоматології студенти III курсу проходять на базі: стоматологічна поліклініка при Івано-Франківському національному медичному університеті та спеціалізованих терапевтичних стоматологічних відділеннях.

Ключові слова: стоматологія, навчально-виробничі практики, вдосконалення, кредитно-модульна система.

В Україні, яка входить до Європейського освітнього про-

сторі, проведення навчально-виробничої практики здійснюється за здатністю до адаптації та реалізації власного творчого потенціалу згідно з існуючою нормативною базою та регламентується законодавчими та нормативними актами. Виробничі практики мають на меті закріплення теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, формування професійного вміння приймати самостійні рішення в певних умовах практичної охорони здоров'я, оволодіння сучасними методами, формами організації в галузі майбутньої спеціальності, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Навчально-виробничі практики – це частина навчального процесу відповідної дисципліни, яка є науково обґрунтованою і під час якої студенти набувають реальної обізнаності щодо втілення тих знань, які вони одержали протягом вивчення дисципліни.

Основна мета навчально-виробничої практики в умовах кредитно-модульної системи організації навчання є забезпечення студентам можливості навчатися за індивідуальними варіативними частинами освітньо-професійної програми, орієнтованої на конкретні практичні вимоги фахівця з тієї чи іншої галузі, а також впровадження та здібності студентів; створення умов для стимулювання майбутніх фахів-

ців, які здобувають вищу освіту, та заохочення їх до якісної освіти; надання студентам можливості отримувати професійні кваліфікації відповідно до вимог і потреб ринку праці [1].

Лікування, як писав Карл Ясперс, опирається на дві основи – природні знання, їх практичне застосування та етику людяності, що є ключем до встановлення добрих стосунків між лікарем та хворим, і повинне займати важливе місце у підготовці майбутніх лікарів-стоматологів.

Навчально-виробнича практика студентів з ортопедичної стоматології передбачає послідовність її проведення при одержанні достатнього обсягу теоретичних знань для оволодіння певним рівнем умінь і навичок з одночасним застосуванням кредитно-модульної системи.

У пошуках відповіді студенти при проходженні навчально-виробничої практики можуть користуватися різними джерелами інформації і отримувати різноманітні, інколи взаємовиключні факти і рекомендації [2, 3].

Специфіка навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології полягає в тому, що окрім теоретичних знань студентів, необхідне формування відмінних мануальних навичок, оскільки виконання маніпуляцій на обмеженому просторі у ротовій порожнині хворого вимагає прецизійно точної роботи дрібним інструментом [4].

Завдання з навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології полягає в отриманні первинних професійних знань у виробничих умовах, що є надзвичайно важливим етапом у формуванні майбутнього лікаря-стоматолога-ортопеда, і проводиться у формі залучення студентів до виконання певної роботи за обраною спеціальністю на клінічних базах практики.

Обов'язками керівника навчально-виробничої практики від вузу повинно слугувати те, що перед початком практики він повинен проконтролювати підготовленість баз практики до прибуття студентів і проведення відповідних заходів; забезпечувати проведення всіх організаційних заходів студентів на практиці: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам необхідних документів (програми, календарний план, методичні рекомендації, щоденник та ін.), повідомляти студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаних індивідуальних завдань, контролювати забезпеченість нормальних умов праці і побуту студентів; організувати проведення контролю за відвідуванням студентами занять; у складі комісії приймати модуль з практики; подавати завідуючому кафедрі письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення практики студентів.

Обов'язки студентів при проходженні навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології повинні бути наступними: консультування щодо оформлення всіх необхідних документів до початку практики, які студенти повинні одержати від керівника практики від навчального закладу; своєчасно розпочати практику; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників; вивчити і суворо додержуватись правил техніки безпеки і виробничої санітарії; нести відповідальність за виконану роботу; вести щоденник практики, подати керівнику практики письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою; своєчасно скласти модуль з практики.

Багаторічні традиції, закладені на кафедрі ортопедичної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету при організації та проведенні виробничої практики і практичних занять на фантомному курсі, підтримуються та примножуються до теперішнього часу. При проведенні навчально-виробничої практики, особливо на молодших курсах, використання манекенів та фантомів є необхідним та корисним як для студента, який може удосконалити

свої навички та маніпуляції [1]. Зокрема, під час виробничої практики з ортопедичної стоматології студенти Івано-Франківського національного медичного університету проводять огляд хворих, препарування твердих тканин зубів, перевірку і фіксацію конструкцій, отримують різні види відбитків, ставлять відповідний діагноз, ведуть записи в історіях хвороби. Студенти повинні брати участь у рентгенологічному обстеженні хворих, знайомитися з організацією роботи ортопедичного відділення і зубопротезної лабораторії. Окрім лікувальної роботи, студенти беруть участь у санітарно-освітніх та профілактичних заходах, які проводяться в поліклініках, виробничих зборах, науково-практичних конференціях. Вони повинні суворо виконувати вимоги професійної етики.

Після закінчення практики студенти кафедри ортопедичної стоматології складають звіт про виконану роботу під час проходження навчально-виробничої практики. Після закінчення виробничої практики студенти складають модуль комісії на кафедрі.

Результати оцінювання проходження практики заносяться до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості її керівником від навчального закладу. Підсумки навчально-виробничої практики з ортопедичної стоматології щорічно заслуховуються і обговорюються цикловою методичною комісією зі стоматологічних дисциплін.

Висновки

Навчально-виробнича практика з ортопедичної стоматології стимулює студентів активніше працювати самостійно, відпрацьовувати низку практичних навичок, обов'язкових для своєчасного складання підсумкового модульного контролю. Підвищенню якості виробничої практики з ортопедичної стоматології сприятиме удосконалення навчальних програм і розвиток відповідної сучасної матеріально-технічного забезпечення практичних баз практики і профільних кафедр.

Література

1. Нерянов Ю.М. Болонський процес та організація виробничої практики в ЗДМУ / Ю.М. Нерянов, В.І. Кравченко // Медична освіта. – 2010. – № 3. – С. 52 – 54.
2. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : наказ Міністерства освіти України № 393 від 8 квітня 1993 року.
3. Сучасний стан науково обґрунтованої стоматологічної практики / П.А. Гасюк, Н.О. Гевкалюк, В.В. Щербат [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 103 – 105.
4. Косенко К.М. Методичні аспекти формування у студента-стоматолога практичних навичок та умінь / К.М. Косенко // Вісник стоматології. – 2006. – №3. – С.89 – 90.

Дмитренко І.А.

Особенности проведения учебно-производственной практики из ортопедической стоматологии

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Резюме. В статье представлено материал относительно получения опыта организации практической подготовки студентов стоматологического факультета Ивано-Франковского национального медицинского университета. Обсуждаются проблемы и перспективы проведения учебно-производственной практики из ортопедической стоматологии.

Большое внимание уделяется исследованию учебной практики по вопросам особенностей учета специфики учебы из ортопедической стоматологии, которая отображается составляющей процесса при подготовке специалистов в данной отрасли.

Целью учебно-производственной практики является закрепление знаний, полученных студентом при изучении клинических и теоретических дисциплин, закрепления и усовершенствования практических навыков студентов, при лечении заболеваний твердых тканей зубов: кариеса и его осложнений, некариозных поражений зубов; ознакомление с организацией стоматологической помощи в районе, изучение медицинской документации, учета и

отчетности; участие в мероприятиях, которые проводятся в отделении, поликлинике, больнице; участие в санитарно образовательной работе и конференциях. В частности, учебно-производственную практику из ортопедической стоматологии студенты III курса проходят на базах: стоматологическая поликлиника при Ивано-Франковском национальном медицинском университете и специализированных терапевтических стоматологических отделениях.

Ключевые слова: *стоматология, учебно-производственная практика, совершенствование, кредитно-модульная система.*

I.A. Dmytrenko

Peculiarities for Fulfillment Educational and Practical Training in Prosthetic Dentistry

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The article presents material concerning some experience in organizing students' practical training at the stomatological faculty IFNMU. The problems and prospects of practical training in Prosthetic Dentistry are discussed.

Great attention is paid to the investigation of educational training in terms of considering characteristic peculiarities of Prosthetic Dentistry training.

The goal of the educational and practical training consists in consolidation of knowledge acquired by all the students in the course of clinical and theoretical disciplines, consolidation and improvement of practical skills when treating dental hard tissues diseases: dental caries, its complications and non-carious lesions; learning the organization of dental care in the district, studying medical records, registrations and reports; participation in the events performed in the department, clinic or hospital; participation in sanitation-educational work and conferences. In particular, third-year students have their educational and practical training in Prosthetic Dentistry at the base of dental clinic in Ivano-Frankivsk National Medical University and specialized therapeutic dental departments.

Keywords: *Dentistry, educational and practical training, improvement, credit-module system.*

Надійшла 24.11.2014 року.

УДК 378.147+378.096+616.31

Кобрин О.П.

Особенности подготовки студентов стоматологического факультета до лицензийного іспиту «Крок 2. Стоматология» на кафедре терапевтической стоматологии в условиях навчання за кредитно-модульною системою

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна
kobryntkobr@aol.com

Резюме. Проведено аналіз методики підготовки студентів стоматологічного факультету до ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматология» на кафедрі терапевтичної стоматології ІФНМУ. Поліпшенню якості підготовки лікарів-стоматологів має сприяти проведення державної атестації випускників у формі стандартизованого тестового і практично-орієнтованого державних іспитів. Складовою частиною державної атестації випускників вищих медичних навчальних закладів є тестовий іспит «Крок 2. Стоматология». Оптимальним варіантом підготовки до його складання є комп'ютерне тестування, яке зараховується при складанні не менше 75% завдань. Складовою частиною підготовки є додаткові консультативні заняття для студентів, які склали тестовий контроль менше за 75% (так звана «група ризику»). Відвідування цих занять для студентів із «групи ризику» є обов'язковими. На першому етапі цих занять викладач розглядає тести з банку тестових завдань. Другий етап передбачає самостійне розв'язання кожним студентом тестового завдання. Третій етап – перевірка індивідуальних тестових завдань і виявлення помилок. Четвертий етап – детальний аналіз помилок, яких студенти припустились під час розв'язання тестових завдань. Для підвищення якості додаткових занять, що здійснюються перед ліцензійним іспитом, треба стимулювати студентів до відвідування усіх таких занять. Таким чином, особливу увагу необхідно приділяти студентам із так званої «групи ризику», відсутність яких на тренінгах негативно впливає на кінцевий результат тестування.

Ключові слова: *кафедра терапевтичної стоматології, стоматологічний факультет, ліцензійний іспит «Крок 2. Стоматология».*

Починаючи з 2005 р. в Україні запроваджено значні зміни до законодавчої та нормативної бази вищої медичної школи Міністерство охорони здоров'я здійснило поетапну реорганізацію навчального процесу згідно зі стратегією приєднання до Болонського процесу. Були визначені концептуальні засади розвитку вищої медичної освіти та її інтеграції у європейський освітній простір [1]. В липні 2014 року Верховною Радою прийнято «Закон України про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-18, який вступив у дію з 06.09 2014 року. Згідно з цим Законом ступінь спеціаліста відсутній, а

вводиться ступінь магістра медичного спрямування, який здобувається на основі повної загальної середньої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 300-360 кредитів ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система). Вищий навчальний заклад на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточною та підсумкового контролю [2].

Мета роботи

Аналіз методики підготовки студентів стоматологічного факультету до ліцензійного іспиту «Крок 2. Стоматология» на кафедрі терапевтичної стоматології ІФНМУ.

Реформа вищої освіти, в тому числі медичної, спрямована на підготовку таких фахівців, професійні якості яких відповідали б вимогам ринку, процесам глобалізації та євроінтеграції. Поліпшенню якості підготовки лікарів-стоматологів мають сприяти:

- ✓ проведення державної атестації випускників у формі стандартизованого тестового та практично-орієнтованого державних іспитів;
- ✓ перехід до кредитно-модульної форми організації навчального процесу відповідно до вимог європейських і міжнародних стандартів та стандартів Всесвітньої федерації медичної освіти.

Стандартизований тестовий державний іспит – ліцензійний інтегрований іспит, який складають відповідно до «Положення про організацію та проведення державної атестації студентів, які навчаються у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації за напрямком підготовки «Медицина», затвердженого наказом МОЗ України від 31 січня 2005 року № 53.